

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: " 9.— " " 4.50 "

Főszerkesztő:
Dr. VARGA LAJOS.
Felelős szerkesztő:
SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

A szoboszlói vasuti katasztrófa.

Debrecen, július 7.

Az a szörnyű vasuti szerencsétlenség, melyről ma hajnalra virradva e lap hasábjából értesült Debrecen közönsége, sokkal komolyabb, következményeiben sokkal súlyosabb, semhogy rövidesen napi rendre térhetnének felette.

A borzalmas részleteket, a véres epizódokat, melynél rettenetesebbet a regényíró fantáziája sem eszelhetne ki, megtalálják olvasóink lapunk más helyén. Itt azonban le kell szögeznünk e katasztrófa közvetlen tanulságait. Mert régi tapasztalat, hogy amit hiába prédikál a közönyös publikumnak évek során át miniszter, szakértő, újságíró: az egyszerre villám fényével, az elemi igazság gyújtó erejével hatol be a köztudatba, mikor egy-egy véres szerencsétlenség már bekövetkezett.

Miről is van szó? Debrecen tözsomszédságában, Hajduszoboszlón, egy személyszállító vonat, teli csendesen nyugvó utas közönséggel, neki rontott egy másiknak. A katasztrófát nyilván kötelességmulasztás, gondatlanság okozta. Ennek mértékét a későbbi tárgyilagos vizsgálat fogja megállapítani.

Annyi azonban már most is kézen fekvő, hogy a váltókezelés, a legszükségesebb felszerelések körül is hiba volt. Ez azután felszínre veti a magyar államvasutak régóta sajnó sebet, a beruházásoknak hosszú, oktalan huzását, halasztását. Ha Kossuth és Sztérfényi végre nem fogtak volna bele teljes eréllyel, hogy az elkorhadt, lehetetlen állapotokat szanálják, a szoboszlói katasztrófáknak sűrű ismétlődése lett volna a következése.

Szerencsére, az államvasutak javításáért, üzemének tökéletesbitéséért történt már egy és más az utóbbi időben. De a tegnapi események mutatják, hogy még nem elegendő. Mihelyt a személyzetmunkabeosztását az egész vonalon kellő egyensúlyba hozzák, a felvigyázó személyzet tulterhelését csökkentik, akkor emberi számítás szerint alább fog hagyni a vasuti szerencsétlenségek szörnyű statisztikája. Nem fog elfacsarodni minden hitves és anya szíve, ha férje vagy gyermeke

vasuti jegyet vált Szoboszlóig vagy pláne Budapestig.

A katasztrófa előzményei.

A katasztrófa után még órákkal sem lehetett tiszta képet alkotni a rettenetes szerencsétlenség körülményeiről. A lapok sok féle verziót vetettek felszínre, de a szomorú valóságot leginkább a „Debreczen” tudósítása fedte.

Egyes lapok beszéltek forgalmi tiszt felfüggesztéséről és arról, hogy a vonat menetközben ütköztek össze, de ezek a hírek csak a legelső zűrzavarból kerültek ki s nélkülöztek komolyabb alapot.

Most már teljes hűséggel lehet tudni az összes részleteket. Az 1707. számú személyvonat nagyon sok utassal 10 óra 40 perckor indult el Debrecenből. Utközben kellett volna találkoznia az éjjélelőt Debrecenbe érkező 1758. számú rendes tehervonattal, mely rendes körülmények között az ebési kitérőnél várja be, míg mellette elhalad a személyvonat, hogy aztán a nyitott pályán folytassa útját Debrecen felé.

Hétlőn éjszaka azonban nem úgy volt. A tehervonat nagyon sokat késelt, úgyhogy kivételesen Szoboszló pályaudvarán várta be a személyvonatot. A személyvonatot a szoboszlói forgalmi iroda be is eresztette a pályaudvarra mert hisz a tehervonat bent volt az állomáson és ezirányban már leadták az összes jelzéseket.

A szoboszlói pályaudvaron négy sinpár húzódik végig. Hétlőn éjszaka a másodikon az 1765. számú vonat, a negyedik az 2758. tehervonat eleje, míg ugyancsak a hátsó kocsisora az első vágányon állt tolatásra, illetőleg össze kapcsolásra készen. Szabadon állott a harmadik sinpár és ezen is kellett volna befutnia az érkező személyvonatnak, az 1707-nek.

Ahol a négy sinpár a fő, vagyis inkább a nyit pályába olvad össze, ott áll a váltó, mely a nyit pálya sinpárját a pályaudvar harmadik vagy negyedik sinpárjára valja. A váltót a váltóórát is váltotta a harmadik sinpárra, de nem vette észre, hogy az alatt, míg az ugynevezett váltótársa a harmadikra mutatott, a sinpár tulajdonképpen nem váltódott át, mert a váltórud el volt törve, vagy meg volt repedve és az átváltás pillanatában tört ketté, csak elég az hozzá, hogy a nyit sinpár csak a negyedikre volt bekapcsolva, amelyiken ott vesztegelt indulásra készen a tehervonat, rajta Egei József mozdonyvezetővel és Ferenczy József fűtővel, kik szintén az indulásra készülődtek.

A személyvonatot Csuka Lajos mozdonyvezető vezette. A nagy sötétségben természetesen nem vehette észre a hibás váltóállítást s miután a pályaudvartól legalább egy kilométer választotta el, teljes menetsebességgel eresztette gépjét az állomás felé.

A katasztrófa.

A váltótól mintegy 20–30 méternyire állott csak a tehervonat. A mozdonyvezető észrevette ugyan a veszedelmet, de ekkor már késő volt minden, mert a következő pillanatban beállott a katasztrófa. A rendes menetsebességgel haladó személyvonat neki-ütközött a tehervonat mozdonyának. Óriási fűsiketitő robaj, földrengető dübörgés, recsegés, csattogás és aztán pár pillanatig csönd. Iszonyatos, lelket remegtető esőnd, melyet azután vérfagyasztó segélykiáltás, halálhörgés, jajongás zavart meg.

Percsek multak el, míg a rémületszülte általános dermedtségéből felucsodtak az emberek. Az állomás személyzete csakhamar égő fáklyákkal világította meg a romokat, melyek rémületes látványt nyújtottak. Vér, frissen párolgó emberi vér mindenütt. A kocsironcsok emeletmagasságyaira torlódtak fel és a romok közül mindenünnen panaszos segélyhívó hangok hallatszottak.

Meg kell linchelni!

Az utasok nagyrésze már az első percekben előmászott a romok közül, vagy lezállott az épen maradt kocsiokból. Nagy tömeg verődött itt össze s ennek a tömegnek lelkületére szállt az embertársak párolgó vére, a véletlen ellen való tehetetlenség nyugtalanító érzetté és bosszút kívánt. Sőtét bosszút, azért amiért annyi emberélet pusztult el. A tömeg eszeveszetteen kereste az állomásfőnököt, Tárnok Bélát, ki pedig abszolúte nem volt okozója a szerencsétlenségnek, de hát a tömeg harag felülről kezdte az állomásfőnökön és a feldühödött emberek tényleg bántalmazták is. Ha ki nem érkezik a csendőrség és meg nem óvja Tárnok Bélát, a tömeg meglincheli. A rendet azután a kivonult rendőrök és csendőrök nagynehezen fentartották, úgy hogy nyugodtan megkezdődhetett a mentési munka.

A mentés.

Nehéz dolog volt ez. A romok alól erről is, arról is segélykiáltások hallatszottak, úgy, hogy a fáklyafény mellett dolgozók nem is tudták, hogy merre forduljanak, hol a legnagyobb a veszély. Az egész pedig valami kísérteties látványt nyújtott a fáklyafényből bevilágítva.

Tárnok Béla, a szoboszlói állomásfőnök azonnal intézkedett, hogy a mentési munkálatokban ne legyen főnakadás. Ugy Debrecenből, mint Páspökladányból segélyvonatokat kért s addig is négy szoboszlói orvos dr. Molnár, dr. Kiss, Kovács Bálint és dr. Kozma részesítette a betegeket és sebesülteket első segélyben. Azután körülbelül egy órára odaérkezett Debrecenből is a segélyvonat a mentőkkel és Dereksy István pályaozgonossal. Csakhamar felkutatták az egész romhalmazt és aki még megmenthető volt, azon igyekeztek segíteni.

Az ügyvéd halála.

Fél kettőre már konstatálták, hogy a szerencsétlenségnek két halottja is van. Az

egyik egy első osztályú utas volt, elégáns ruházatu, uriember külsejű. Valami rettenetes helyzetben találták. Az első osztályú kocsi kétrét volt görbülve a ránehezű rendkívül nagy tehertől. A kocsi felső része első osztályú fülkéknek volt berendezve, a hátsó részt másodosztályú fülkék képezték és ezeknek csodálatosképpen nem történt semmi bajuk amellet, hogy a kocsi eleje és berendezése pozdorjává zuzódott. A kocsiból az ajtón keresztül egy lenyakazott emberi holttest feje látszott ki. Könyszerrel meglehetett állapítani, hogy a szerencsétlent az ajtó valóságga lenyakazta. Nem választotta el ugyan fejét a törzsétől, de a nyakot teljesen összepréselte. Nyilvánvaló, hogy a szerencsétlen a katasztrófa pillanatában az ajtónál állt s érezve az összeütközést, hirtelen kiakart ugrani. De a kinyitott ajtót a következő feltorlódott kocsi becsapta és következő feltorlódott kocsi becsapta és közzészorította az illető fejét és a benyomuló ütköző pedig összetörte teljesen végtagjait. A kocsi belseje rémes látványt nyújtott. Az összetört bárszony kereveten piros vérfoltak voltak láthatók és huscáfatok csüngtek rajta.

A mentők csak nagynehezen tudták a holttestet kiszabadítani. Kiszállították a pályaudvarra és ott letették. A halottat dr. Havay Kovács Bálint Szoboszló városi főorvosa vizsgálta meg, hogy nincs-e benne élet. Amint beletekint a halott arcába, riadtan kiáltott fel:

— Rettenetes, hisz ez egyik jó barátom, dr. Bakos Ödön nagylaki ügyvéd.

Megnézték iratait, bérrendjét s konstalták, hogy tényleg Bakos ügyvéd, ki a katasztrófa pillanatában szerényen halt. A legmegbízhatóbb verzió szerint az ügyvédnek Maramarosban volt valami hivatalos dolga, most visszautazott a csanádmezei Nagylakra. Az első osztályú kocsiába szállott be, mely közvetlen a mozdony, illetve a podgyász kocsi után következett. — Állinlag ugyanabban a szakaszban utazott férjével egy uriaszony. Az ügyvéd ezzel a hölgyel beszélgetett a kocsi folyosóján, mikor egyszerre csak irtózatoss dörrenés jelzi a katasztrófa bekövetkezését. — Az ügyvéd ösztönszerűleg menekülni akarván, fejnítja az ajtót, de vesztére, mert a visszacsapódott nehéz vasajtó lefejezte. A hölgy a kocsi belsejébe menekült s neki kisebb zuzódásokon kívül nem lett egyéb baja.

A tragikus véget ért ügyvéd holttestét, miután az orvosok a halált konstalták, becsállították a szoboszlói halottas házba és a szerencsétlenségről értesítették az elhunyt hozzátartozóit.

Holttest darabokban.

Legrettenetesebb tragédia Szegedi Ferenc vonatfekezűt érte, aki a tehervonaton teljesített szolgálatot, ő a katasztrófa második halottja. Szegedi Ferenc testét a toronymagasságnyra egymásra toltató kocsi vasalkatrészei ketté vágta, féltetét feldobták a romok legfetejébe, a testét pedig a podgyász kocsi romjai takartak maguk alá. Holttestének azon része, mely a romok legtetejében volt, folyton vérzett, lassanként csöpögött le a vér a romhalmazról, anélkül, hogy a holttesthez hozzátudtak volna jutni. A szerencsétlen ember holtteste valami rettenetes módon el volt csufiwa. Egy-egy kiálló vasszög a csontokról lekapta a húst, bőrt, darabokra zuzódott a szerencsétlen lába, keze,

agyveleje pedig a szerkocsira hullott, a romok eltakarításánál ugy kellett felszedni. A fejből egy darab koponya a földön hevert.

Ezt az iszonyuan összecsonkított holttestet, illetve darabjait nem is tudták összeszedni, csak késő délutánra. Ezeket is a szoboszlói halottaskamarába szállították.

A sebesültek.

A katasztrófának tíz súlyosabban sebesültje van. Ezek közül kettőnek-háromnak állapota oly súlyos, hogy aligha tudják őket megmenteni az életnek. Súlyosan megsebesültek

Lavotta Emilné debreceni máv. mozdonyvezető neje. Gyógyfürdőre akart utazni Debrecenből.

Csabán László debreceni máv. mozdonyvezető. Szabadságra indult a családjával.

Csabán Lászlóné a fenti neje.

Csabán Olga 8 éves leányuk.

Baureir Géza újvidéki lakos. — Haza akart utazni.

Kovács Antal debreceni lakos.

Kovács Mária, Kovács Antal leánya, együtt utaztak.

Meizler Soma Debrecenből.

Pentek Gabor Debrecenből.

Weinreiß Mayer Szigislyó.

Könnyebben sebesültek meg:

Rozenberg Zsigmond Nagykároly.

Faragó Sandor főkalauz, az 1707. személyvonat vezetője.

Nagy Dániel kalauz, a személyvonat kezelője.

Csuka Lajos mozdonyvezető a személyvonatról.

Papp József jegyvizsgáló főkalauz. — Szintén a személyvonatnál teljesített szolgálatot.

Egei József a tehervonat mozdonyvezetője

Ferenczy József fűtő, a tehervonat fűtője.

Ezek mellett természetesen rengeteg nagy azok száma, kik könnyebb sérüléseket szenvedtek. Ezek az itt felsorolt sebesültek, kivéve természetesen a személyzetet, egytől-egyig harmadosztályú utasok voltak.

A sebesülteket még Szoboszlón bekötötték és azután hordágyakban elhelyezték őket a debreceni segélyvonatban, mely lassu menetben tartott vissza Debrecen felé. Reggel négy órára érkezett meg Debrecenbe a különvonat, melyen a sebesülteket hozták dr. Derekaszy István pályorvos és három mentő felügyelője alatt. — A pályaudvaron három mentő kocsi várta elszállításra a betegeteket.

Az állomást ekkora már óriási tömeg lepte el. Mindenfelől hangos sírás, zokogás volt hallható, a sebesülteket hozzátartozói zokogtak. Mikor a vonat beérkezett a kocsikat való ággal megrohanták, mindenki akarta látni hozzátartozóját. A rendőrok nem bírtak velük.

— Jaj hol van apám.

— Ott van a testvérem, véresem, ereszenek oda, — hangzott fel minden oldalról.

Megindító s leírhatatlanul megható jelenetek játszódtak le, mikor a sebesültek a vasuti kocsikból kivették. Szomorú viszontlátásban volt része egy pár szerencsétlen embernek. A hirtelen hűs levegőt pedig folytonos zokogás, sírás töltötte be.

Komoly meglett fé fia, kiknek egyébként talán nem volt semmi közük a sebesültekhez, sírtak, könnyeztek.

Aztán az állomáson is lassanként elcsendesedett minden, a sebesülteket egytől-egyig a debreceni kórházban helyezték el, hol csak nagynehezen tudták befogadni a kórház tulzsufolsága miatt a nagyszámu sebesülteket.

A szoboszlói pályaudvaron.

A hajnali vonatokkal valósgos népvándorlás indult a katasztrófa színhelyére. A korán kelők, az éjszakai alakok mind egy szalig kimentek, hogy megsejmeljék a rombolás és pusztulásnak egy olyan képet, melyet régen nem produkált a véletlen.

Munkatársunk is kint járt Szoboszlón és elmondhatjuk, hogy a pusztulásnak valami megdöbbentő panorámája tárult a szemelő elő.

A romok emeletnyi magasságban állnak a sínpáron. A pálya is erősen megrongálódott. A pályaudva on egyébként már valamennyire elűt a pánik, mely teljes félnapon át tartotta labban, izgatottságban, rémületben az egész környékét. Az állomás azonban olyan népes, amilyen talán még sohasem volt. Óriási tömeg veszi körül állandóan a vonatromokat és izgatottan tárgyalják a katasztrófa részleteit. A romcs három személy és négy tehervonatról áll, melyek pozdorjává zuzva egymás hátán állanak. Ugy a teher, mint a személyvonat mozdonya erősen megrongálódott, de különösen a tehervonate. Ebbe a másik mozdony valósggal beleszaladt és összekapcsolódott. A tehermozdony eleje bezuzódott egy jó félméternyire. A mozdonyra félig rá van hajolva egy harmadosztályú személykocsi, melynek tetején van felfordulva, kerekkel az egnek egy fedett teherkocsi, melynek másik oldalát átul egy merőlegesen felállított összetört teherkocsi támasztja fel. Mindezek tetejében meg egy teherkocsi, amelynek a roncsai alól szedték ki Szegedi Ferenc hullójának felét.

Az egész romhalmaz a telefon-oszlopoknak dőlt, a drótokat hosszú vonalban tönkretette, úgy hogy erre felé ematt egész napon át szünetelt az interurbán telefon összeköttetés.

A romhalmaz másik oldalán a személymozdonyra vannak lerövidve a kocsik, a podgyász kocsi oldalt felborult, teljesen szétzuzva egy I. II. osztályú Maramarossziget—Budapest közvetlen kocsit. A másik felől ebbe a kocsiába benyomult egy ütköző egész a fülkéig s valósgu, hogy ez okozta az ügyvédeknek a halálát is.

A romok eltakarítása.

A napok eltakarítása egész napon át folyt és 75 munkást foglalkoztatott. Huszonöt munkást Debrecenből vittek ki reggel külön vonaton, a többiek Szoboszlóról, Paspokladanyról hozták. A munkálatokat Berenyi fotelügyelő illetve Hepke Oszkár főmérnök vezeti. Debrecenből reggel kivitték egy nagy emelő darut, amelynek segítségével nagynehezen mégis megbontották az annyira egymásba kapcsolódott romokat.

Estére már aug volt nyoma a katasztrófának. A forgalom egyébként vajmi keveset szenvedett miatta, mert a vonatok bár némi sebességgel, de tudak közlekedni s tegnap déntől pedig már az összes vonatok rendszer időben érkeznek Szoboszlón keresztül.

Este 5 órára már a telefon póznákat is kiszabadították s kijavítva a vonalat hat órára már visszaadták a forgalomnak. Estére az üzletvezetőség részéről kint működött bizottság is hazatért.

A váltóór hibája.

Egy szoboszlói vasutas ember így adta elő munkatársának a szerencsétlenség történetét:

— A Budapest felől érkezett tehervonat a szoboszlói vasutállomás keleti részén a negyedik vágányon vesztégett. A Debrecenből érkező személyvonatnak pedig az első vágányon kellett volna beérkeznie. Nagy József váltóór a váltót a személyvonat beérkezése előtt átváltozta, azonban, mint azt a vasuti szabályzat előírja, nem győződött meg arról, hogy a váltás által a sínpárok az első vágányra helyesen fekszenek-e. Ő csak a váltó lampáját, az ugynevezett „tarcát” nézte, annak fényt tekintve első vágányra mutatott.

Midőn a személyvonat mozdonya a váltón áthaladt, Somogyi Lajos terfelügyelő észrevette, hogy a vonat nem az első szabad vágányon, hanem a negyedikken robog tovább, azon, amelyen alig hatvan méterre a váltóóról, a tehervonat indulásra készen áll.

Somogyi Lajos, amikor ezt látta, rémületen kezdett kiabálni:

— Gyorsan fekeznél! — Megállni! — kiáltotta szinte onkivületlenül, azonban hangja elveszett a vonat dühörgése és zakatolása közepett. Pár pillanat alatt irtózatoss esatlanás, fűtt, kiálás, jajgatás sikoltás, sírás, kétségbeesett hangok szálltak a leve-

gőbe és zavarták meg az éjszaka esőndjét. Egyszerre sötét lett a szoboszlói állomás keleti része. A mozdonyok vörös, nagy fényt árasztó lámpái elsötétültek és a két vonat ellenkező irányban visszapattant. Megtörtént az összeütközés.

Felfüggesztések.

A helyszínrre még az éjjeli különvonattal odaérkezett a debreceni üzletvezetőség részéről Berényi Pál főfelügyelő és amint a sebesültekkel végeztek, azonnal megindította a vizsgálatot. Megvizsgálta a kérdéses váltót, melyet úgy ahogy volt lezárattott és megállapította, hogy a váltóban tényleg hiányzik, illetőleg törés miatt nem működik az az acélrud, mely a sineket egymáshoz zárja. A jelző lámpa, a tárcsa azonban rendesen működött és működik. Mindazonáltal a váltósórt és annak felettését a természetet rendkívül felelősség terheli azért, mert nem nézték meg, hogy a váltó tényleg átváltotta-e a szint. Nagy foku gondatlanságot állapított meg a vizsgálat is s ezért *Berényi főfelügyelő reggel Lajost természetét állásától azonnal felfüggesztette. A vizsgálat további folyamán ugyanilyen sorsra jutott Zöld István állomásfelügyelő, kit szintén felfüggesztettek.*

Helyszíni szemle. Boncolás.

A katasztrófáról azonnal értesítették a vizsgálóbírószágot és az ügyészséget. Reggel hét órákor érkezett meg Szoboszlóra a bűnügyi bizottság, melynek Gáthy B. lnt kir. ügyész, Tóby István vizsgálóbíró és Petneházy Boldizsár vizsgálóbíró segéd voltak a tagjai. A helyszíni szemle eredményét még csak ma foglalják jegyzőkönyvbe, így az még ismeretlen. Annyi bizonyos, hogy a szemle nagyon sok terhelő körülményt hozott fel a váltósőr és természet ellen, mit a következmények is igazoltak.

A királyi ügyész odakunt elrendelte a boncolást, amit a déli órákban hajtottak végre Horváth törvényszéki és dr. Kovács Bálint szoboszlói orvosok a szörnyet halt ügyvéd holttestén. A boncolás megállapította, hogy a szerencsétlen ember halálát az okozta, hogy mellkasa egy erős ütés következtében összeroncsolódott s levegőt nem bírt felvenni, így a szerencsétlen megfuladt.

Letartóztatások.

A boncolás után ismét folytatta a bizottság a vizsgálatot, melynek első eredménye az lett, hogy Gáthy Bálint ügyész indítványára Tóby vizsgálóbíró Nagy József váltósőr és Somogyi Lajos természet ellen elrendelte az előzetes letartóztatást. A két gondatlan vasutast egyelőre Szoboszlón tartották az ottani rendőrség fogdáiban, de valószínűleg már ma délután behozzák őket a debreceni ügyészséghez és itt előre láthatólag elrendelik ellenük gondatlanságból okozott emberölés miatt a vizsgálatot együtt a vizsgálati fogságot.

Egy szemtanu elbeszélése.

A vasuton lévő utasok közül Bodnár László, Bardos Ferdinánd és Csucsai Pál szatmárnémeti lakosok a következőket mondták el:

— Aludtunk, amikor a hajdusoboszlói állomásra beérkeztünk. A személyvonat teljes gyorsasággal ment. Egyszerre óriási robajra, lökésre ébredtünk, a világítás az

összes kocsikban elaludt, az ablakok eső-rőmpöve hulltak ki, a podgyászdarabok az utasok fejére estek, a kocsik egymásra tornyosultak.

Jajveszékés és segítségért kiáltás, ordítás hangzott mindenfelől.

Később tudtuk meg, hogy karambol történt. Csaknem mindenki megsérült. Két halott van. Dr. Bakos Ödön nagylaki ügyvéd és földbirtokos az egyik és egy Szegedi Ferenc nevű fekező, aki az 1758-as tehervonaton teljesített szolgálatot.

Hivatalosan!

A Máv. igazgatósága a következő tudósítást adta ki: A budapest—kő ősmzei vonaton közlekedő 1707. számú személyvonat hétfőn, a hó 6-án ejj 11 óra 6 percekor Hajdusoboszló állomáson az 58 számú vonattal összeütközött. Az összeütközés folytán az utasok közül dr. Bakos Ödön nagylaki ügyvéd, a vasúti személyzet köréből pedig Szegedi Ferenc vonatfekező meghalt. Súlyosan sérültek az utasok közül Lavota Emilné Máv. mozdonyvezető neje, Czabán László mozdonyvezető, ennek neje és Olga nevű 8 éves leánya, Kovács Antal és leánya, Meisner Soma, Péntek Gábor debreceni lakosok, Bátrévy Géza ujvidéki és Weiaréb Mayer szilágyosmlyói lakosok. A vonatszemélyzet közül súlyosan sérültek Csuka Lajos debreceni mozdonyvezető és Pap József vonatfekező, jegyvizsgáló. Könnyen sérült az utasok közül: Rosenberg Zsigmond nagykárolyi lakos, a vonatszemélyzet köréből pedig: Egyey József debreceni mozdonyvezető, Ferenczy György debreceni fűtő, továbbá Faragó Sándor és Nagy Dániel debreceni főkalauzok. Összesen tehát ketten meghaltak, 12 súlyosan és 5-en könnyen megsérültek. A pálya szabadabbá tétetvén, a vonatok akadálytalanul közlekednek.

Az összeütközést az okozta, hogy a 8. számú váltó helytelen állása folytán a személyvonat ugyanarra a vágányra járt be, amelyen a tehervonat állott. Az összeütközésben hibás Nagy József és Somogyi Lajos váltókezelők a szolgálatról felfüggesztettek és a hatóságok átadattak.

A Máv. kára.

A rémes szerencsétlenség óriási kárral sújtotta az államvasutakat. Két mozdony megrongálódott, három személykocsi 4 teher kocsi agyonroncsolódott, úgy hogy nyers anyagban csupán, 30000 korona a kár. Ezen összegnél azonban sokkal nagyobb az, melyet kártérítés címén kell esetleg fizetnie a Mávnak. Így csupán a szerencsétlenül járt ügyvéd dr. Bakos Ödön özvegye — hirtelen — 260 000 korona kárpótlás erejéig pereli a Mávot. Ehez jönnek még a többi sebesültek kárpótlásai hozzávetőleg mintegy félmillió korona erejéig.

Borzalmas epizódok.

Czabán László debreceni mozdonyvezető tegnap szabadságot kapott, s beteg feleségét furdőre akarta vinni. Boldogan indultak utnak tegnap este és Szoboszlón utólérte őket a végzet. Mindketten a mozdony után esatolt harmadik kocsiban, amely III-ad osztályu volt, ültek, s az összeütközés következtében borzalmas sérüléseket szenvedtek.

Megható két családos debreceni ember Kovács Antal és Péntek Gábor tragédiája. Mindketten szabók s egy előkelő párisi üzletben vannak alkalmazva. A múlt hetekben hazajöttek családosól szüleik látogatására. Kovács apósa gazdálkodó, Tóth Józsefnek hívják s a Mester-utca 11. szám alatt lakik. Péntek apja esizmadia és ugyancsak a Mester-utcaiban van lakása. Ők is abban a kocsi-ban ültek, a hol Czabánék, feleségestől, gyermekestől. Az összeütközés különösen Kovácsra nézve borzalmas. Félkarsontörést, bordatörést és mellhártyarepedést szenvedett.

Egy sebesült a katasztrófáról.

A kórházba szállított hat beteg közül egyedül Péntek Gábor tudott értelmesen beszélni. Péntek elmondta tudósítónknak a katasztrófa lefolyását.

— Hirtelen, mintha földrengés lett volna, úgy megrázkódott a kocsi s a másik pillanatban már rom volt minden. Csattogás, dübörgés, irtózatoss jajgatás, a sebesültek segítségkiáltása töltötte be a levegőt. A halál szele suhant át a vonat felett s két áldozat dr. Bakos Ödön és Szegedy Ferenc ki is szenvedett. Ő, amint eszméletre tért, azonnal családjá mentéséhez fogott, ami sikerült is.

A sebesültek állapota.

A közkórház sebészeti pavillonjának férfi osztályán fekszik a négy legsúlyosabb férfi beteg, a női osztályon pedig a katasztrófának a két súlyosan sebesült nőbetegét ápolják. A férfiak a terem közepén felállított négy ágyban fekszenek. Legsúlyosabb ezek közül Czabán László mozdonyvezető állapota. A szerencsétlen embernek lábát teljesen összezuzták a fa, a vasszilánkok olyannyira, hogy bal lábát térden felül amputálni kellett. A műtétet Berecsy dr. végezte még tegnap délelőtt. Egész testét, arcát, fejét zuzódások, horzsolások okozta sebhelyek borítják. A beteg, dacára borzasztó fájdalmainak nyugodtan viselkedik, nem panaszkodik.

A mögötte levő ágyban Péntek Gábor, a fiatal párisi iparos fekszik. Jóllehet jobb lábán esontörést szenvedett s jobb oldalán zuzódások vannak, az orvosok véleménye szerint pár nap alatt elhagyhatja a kórházat — teljesen gyógyultan.

Nagyon súlyos beteg a katasztrófának Kovács Mihály, aki ugyancsak Párisban van otthon s aki Péntek Gábornak sógora. A szegény embernek mellkasa és jobb karja van összezuzva. A tegnapot néhány kinok közt töltötte el, szóltanul feküdt kórházán. Lélegzeni is alig tudott, borzalmas morgás után jutott csak levegőhöz. Az orvosok alig bíztak felépülésében s mikor sebláza 40 fokra emelkedett, biztosra vették halálát. Késő éjjel azonban láza nemcsak csökkent, de elmúlt s állapota egyébként is annyira jobbra fordult, hogy hörgése megszűnt, lélegzététele rendes lett. Éjjel előtt egy órával már nyugodtan aludt s az orvosok most biztosra veszik felgyógyulását.

A negyedik férfibeteg Weiaréb Mayer szilágyosmlyói utazó. Czabán László mellett fekszik, nyög, panaszkodik végesszakadatlan. Közbe-közbe kifárad, alszik, majd felébredve újra kezdi keserves nyögését. Sebe: jobb kezének két ujja eltörött.

A női osztályon két nagyon súlyos beteget kezelnek. Az első Czabán Lászlónak a felesége. Borzalmasan összetörve került a kórházba. Mint férjénél, úgy nála is amputálni kellett az egyik lábát; a szerencsétlennek jobb lábát vágták le térden felül. Férjénél azonban jóval súlyosabb az állapota, amennyiben súlyos belső sérüléseket is szenvedett. Az orvosok teljesen lemondtak róla.

Még egy sebesült van a kórházban, Lavota Emilné, aki súlyosabb zuzódásokat szenvedett.

A többi sebesülteket hozzátartozóik lakásán ápolják, állapotuk aggodalomra egyáltalában nem ad okot.

Nincs vigyázatlanság?!

Tegnap délben összejött a szerencsétlenség helyszínén a hivatalos vizsgálat megejtésére kiküldött budapesti bizottság. — E bizottság a hajózási főfelügyelőség, az államvasutak igazgatósága, a kereskedelmi miniszterium és a debreceni üzletvezetőség egy-egy főtisztviselőjéből állott. A bizottság állítólag a szerencsétlenség okául azt állapította meg, hogy fordítva tették fel a váltótárcsát megelőzőleg a váltóra s így aztán — jóllehet a tárcsa jól mutatott, de a váltó éppen ellenkezőleg volt beállítva. A sze-

rencsétlenség okozóit átadta a bizottság a hatóságnak.

Tegnap este Debrecenbe érkeztek a bizottság tagjai s ma itten folytatják a vizsgálatot. Nevezetesen kihallgatják a vasutak személyzetét és a sebesülteket.

Hazahozott holttest.

A szerencsétlen véget ért fékező, Szegedi Ferenc holttestét tegnap este hozták Debrecenbe, a rendes személyvonattal. — A holttest hazahozatalának hírére óriási néptömeg verődött össze az állomáson. A rendet Ozory rendőrfelügyelő egy csapat rendőrrel tartotta fenn. Ugyancsak ő és dr. Szalay Béla vette át a holttestet, majd pedig hozzátartozóinak Kécses-utca 55. számú házába szállították. Innen temetik el ma délután. Szívtűpő jelenetek játszódtak le, mikor az özvegyen maradt fiatalasszony férje összeroncsolt holttestét viszonlatta.

A másik halottat, dr. Bakos Ödön holttestét Nagylakra szállították. — Az elhunyt ügyvéd értéktárgyait a debreceni rendőrség vette át s juttatja el hozzátartozóihoz. — A szörnyet halt ügyvéd 33 éves, gazdag, nős ember volt. Halmiban volt bátyjánál látogatásban. Ez volt az utolsó utja.

Az udvariasságnak lett áldozata.

Szomorúan érdekes dolgot hallunk a szörnyet halt ügyvédéről:

Annak az első osztályú fuksének, melyben az elhunyt ügyvéd utazott, volt egy másik utasa is, Unger, a debreceni üzletvezetés főtitkárja. A két uriember egy fuksében utazott s a kényelmesebb helyet dr. Bakos foglalta el. Mikor azonban Unger bejött a fukséba, ő udvariassan felállott s felkínálta helyét idősebb utitársának.

— Méltóztassék kényelembe helyezkedni Budapestig jól lehet aludni.

A főtitkár megköszönte a szíves ajánlatot, párnát vett elő s pár perc múlva kényelmesen fektült a bársony kanapén. Az ügyvéd pedig, — a mint mondta, aludni nem tudott — kiállott a kocsifolyosójára, nem akarta utitársát álmában zavarni.

Közben Szoboszlóra ért a vonat s megtörtént a katasztrófa.

Unger hogy, hogy nem, sértetlenül került ki a vonat alól s tovább folytatta útját.

Az összeütközött vonat Budapesten.

Fővárosi tudósítónk jelenti: Kedden a keleti pályaudvarra 5 óra 45 perckor kellett volna bejönnie az 1707-es számú személyvonatnak, de nem érkezett meg. Hét órakor a Szegeden tartózkodó határrendőrségi kapitány megkérdezte a budapesti főkapitánytól, tud-e valamit a szerencsétlenségről. A keleti pályaudvar főnöke ekkor hivatalos értesülést még nem kapott a szerencsétlenségről, mely pedig éjfél előtt történt. Csak délelőtt 9 órakor érkezett be az 1707-es számú vonat a pótmozdonnyal, az utasek azután elmondották, hogy mi történt.

Nyári szünet szeptember 22-éig.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

A képviselőház ma néhány perces ülést tartott, melynek az volt a célja, hogy a birtokrendezési javaslatot harmadik olvasásban elintézzék. Az ülésnek azonban váratlan érdekessége volt a Wekerle Sándor felszólalása, aki bejelentette, hogy a Házat szeptember 22-éig akarja elnapoltatni. E szerint mindössze harmadfél hónapos vakációt kap a Ház.

Wekerle azonban bejelentéséhez hozzátette, hogy november 22-ike után néhány hétig megint nem lesz a Házban érdemleges ülés.

A Ház kapuit pénteken zárják be, amikor át fogják még venni a főrendiház üzenetét.

Návay Lajos elnököl az ülésen.

Thoroczkai Miklós gróf jegyző felolvassa a múlt ülés jegyzőkönyvét, amelyet hozzászólás nélkül hitelesítenek.

A kérvények bemutatása és az előterjesztések után elnök jelenti, hogy Beniczky Ödön képviselő sürgős interpellációt jelentett be, amit ő az idő előrehaladottságára való tekintettel tudomásul vett.

Felkiáltások: Miről szól az interpelláció?

Elnök: A Párty püspök ellen megjelent cikkről, egyben indítványozta, hogy arra a birtokrendezésről szóló törvényjavaslat harmadszori olvasása után térjenek rá.

Ezután megszavazzák harmadszori olvasásában a birtokrendezésről szóló törvényjavaslatot.

Elnök: Következik a legközelebbi ülésnek ideje és napirendjének megállapítása. A miniszterelnök ur kíván szólni.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Kéri, hogy még a héten egyszer tartson ülést a Ház és pedig a főrendiházi üzenetek átvétele végett. Azután napolja el magát a Ház, még pedig indítványa szerint szeptember 22-ig. Kéri ennek elfogadását.

Elnök: Csak annyit kíván ehhez hozzátenni, hogy egyelőre a legközelebbi ülés idejére tesz előterjesztést. Javasolja, hogy a képviselőház legközelebbi ülését pénteken tartsa meg.

Ezután rátérnek a sürgős interpellációra.

Beniczky Ödön a Narodne Novini-ben Párty Sándor szepesi megyés püspök ellen megjelent gyalázó cikk miatt interpellálja az igazságügyminisztert, hogy ezek a nemzetiségi izgatások, amelyek a magyar püspök ellen irányulnak, megtorlásba részesüljenek. Hajlandó-e ezeknek a legszigorubb intézkedésekkel gátat vetni.

Günther Antal igazságügyminiszter: Ebben az ügyben bírói eljárás van folyamatban. Ő a hatásköri kérdésekben szigorú s így a jelen esetre vonatkozólag nem nyilatkozik. A nemzetiségi izgatások megszüntetésére általánosságban tett felszólításokra kijelenti, hogy azok ellen mindig a legnagyobb erővel küzdött s a bűnösöket kivétel nélkül szigorúan büntette. A kérdésekre a jelen esetben sem adhat más feleletet. Kéri, hogy válaszát a Ház vegye tudomásul.

A Ház a miniszter nyilatkozatát tudomásul vette.

Az ülés ezzel fél tizenkét órakor véget ért.

Rendkívüli egyházkerületi közgyűlés.

Előkészületek a püspökválasztásra.

Mikor lesz a választás.

(Saját tudósítónktól.) A tisztántali református egyházkerület tegnap tartotta rendkívüli közgyűlését a püspökválasztás dolgában. A közgyűlésen egyházi részről Dávidházy János esperes, világi részről gróf Degenfeld József főgondnok elnökölt. A közgyűlés meglehetősen népes volt, azon az egyházi előkelőségek közül többen jelentek meg. Mint rendesen, ez alkalommal is jelen volt gróf Tisza István.

Dávidházy János esperes imája után gróf Degenfeld József elnöki megnyitójában meleg hangon parentálta el Kiss Áront. Indítványozza, hogy a kerületi közgyűlés a családoknak, illetve az özvegynek küldjön részvétnyilatkozatot. Ehez hozzájárult a közgyűlés, valamint a püspök özvegyének megszavazta a halotti negyedet, vagyis szeptember 30-ig kiadja a teljes püspöki fizetést azután pedig évi 1000 korona kegydíjat ad.

Ezután Dicsőfi József főjegyző felolvasta azt a részvétlétáviratot, melyet a király a kabinetiroda útján küldött. Őfelségének külön feliratban fogja az egyházkerület megköszönni a részvétnyilatkozatot.

Majd Degenfeld József terjesztette elő, hogy mely intézkedéseket kell tenni a püspökválasztásra vonatkozólag. Indítványozza, hogy a szavazatok beküldésének határidejét augusztus 15-ikében állapítsák meg. Ehhez hozzájárulnak úgy, hogy a presbytériumi szavazatokat az esperes útján a jegyzőkönyv kíséretében a főgondnokhoz kell küldeni augusztus 15-ig.

Itt Luby Géza azt indítványozta, hogy új szavazatbontó küldöttséget válasszanak. Ezt el is határozták és a megválasztott küldöttséget megbízták azzal, hogy ha az első választásnak nem lenne meg az eredménye, új választást tűzzen ki, de úgy, hogy az új püspök beiktatása még az őszi kerületi gyűlésen megtörténjen.

Ezzel az ülés véget ért.

Értekezlet a püspök választás ügyében.

Az egyházkerületi gyűlés bevégezte után az egyházkerületi gyűlésnek Dicsőfi József megválasztását óhajtó és munkáló tagjai bizalmas értekezletre gyűltek össze az egyház tanácstermében.

E népes értekezleten elsőbbséget is megbeszéltek és tudomásul vették az ügy érdekében idáig történeteket. Ezt követve a választás vezetésére, ügyeinek intézésére vidéki és helybeli tagokból bizottságot alakítottak. Majd megállapodtak, hogy egyházkerületünkben a lelkész, főgondnok, gondnok és presbyter urakhoz felírást bocsátanak ki. A felhívás szövegét részletesen megvitatják s megállapították úgy amint azt alább közöljük.

Végre előterjesztett azon támadás, melyet a „Debreceni Protestáns Lap” Dicsőfi József jelöltünk ellen és Biky Károly, Luby Géza, Falussy Árpád dr. és Kiss Bertalan ellen intézett. Minthogy a támadások ellen Luby Géza és Falussy Árpád dr. urak a „Debreceni Protestáns Lap” szerkesztőjéhez nyilatkozatot küldtek be, melyet a „Debreceni Protestáns Lap” szerkesztősége ez ideig közzé nem tett: ezen indokból az értekezlet

Mrabéczy fest, mos, tisztít!
Debreczen, Széchenyi-u. 42.

megbizta és felhatalmazta az általa alakított és fentebb említett bizottságot, hogy ide vonatkozólag a szükségeseket annak idején tegye meg.

Megkell jegyeznünk azt is, hogy a népes értekezletnek egy tagja sem volt, aki a „Debreceni Protestáns Lap” támadásában és eljárásában meg ne botránkozott volna.

Ezt követve a Dávidházy János megválasztását támogatja gr. Tisza István vezetésével megalakított egyházközségi értekezlet tartatott. Ezen értekezleten a választás folyamára vonatkozó s nagy fontosságú elvi megállapodások történtek.

Végül az értekezleten is szóba került a „Debreceni Protestáns Lap” támadása és eljárása s méltó megjegyzések után felvetett a kérdés: nem jött-e el az ideje annak, hogy egy új debreceni református lap alapíttassék meg?

Az általunk jelzett „felhívás” szövege a következő:

Felhívás

a tisztántulajdonos egyházközségünkben a mélyen tisztelt lelkész, főgondnok és presbyter urakhoz.

Mi, kik a folyamatban levő püspök-választás alkalmával a Dicsőfi József egyházközségi főjegyző megválasztását óhajtjuk és munkájuk, azon meggyőződésben vagyunk, hogy a püspök-választást magasabb szempontból kell nézünk, mely előtt minden személyi tekintetnek meg kell hajolnia. A püspöki szék betöltése ugyanis ma súlyosabb kérdés, mint a közelmúltban volt.

Körülbelül másfél évtized óta szemünk előtt fejtik ki az a gyors átalakulás, amit a mai civilizatio hoz magával. — A földgömb legtávolabbi országaival szomszédokká tett beállását a közlekedés és a sürgöny villámgyorsasága. Hirdették, hogy a nagy embercsaládot ez testvéreké teszi. Idáig ellenkezőt tapasztalunk. A nagy sokaság előtt új világtájakat, új vágyakat tárnak fel s ma már a hit és a hihetlenség csaknem szemben állanak egymással. A hitetlenek a Biblia elleni szakadatlan támadásaikkal aláássák a hit és erkölcs alapjait. A hitetlenek művelik, hogy a szabadság, mit őseink drágán szereztek, egy új pogányság megalapítására, az aranyborjú és az érzékek kultuszára szolgál: ők oltják be a sokaságba a fényűzés és gyönyörök szomját; ők tanítják azon jellegűt: „sem Isten, sem tekintély”; ők tanítják, hogy a természeti hajlamok ellenállhatatlanok, hogy a kötelesség rabszolgái csak álmadozók, hogy a siker az ügyesebbeké és a számadás végén az erő megelőzi a jogot.

Vajjon magába száll-e a társadalom? Vajon ami egyházunk vissza tér-e a Bibliához? most mikor a sok előítélet és szokás szemben áll a Bibliával. Pedig nekünk ma sincs más fegyverünk mint a Biblia. — És ha Istennek lelke vele van és vele lesz egyházainkkal; akkor olyan püspököt választunk, akinek a legerősebb bibliai fegyvere van kezében. És Istn jóvoltából adott is ilyet és ujjal mutat rá. Olyan bibliai tudást, mint az övé, volt püspökeink között is találunk. Azok a püspökeink magyarországi egyetemes református egyházunknak erősségei, méltó dicsőkedései valának és azok ma is. Kövessük azért a múlt idők tanító példáját!

Olyan püspökre van ez idő szerint is szükségünk, ki ellenfeleinkkel szemben minden jogos fegyverrel felővedezve bátran megáll; ki történelmi jogainkat hűn védelmezi, de az elért eredményeket és ezután elérendőket kockára nem teszi és nem veszélyezteti; ki a mai válságos társadalmi viszonyok közt se nem a Pálé, se nem az Apollósé, se nem a Kéfése; hanem a Krisztusé és a ref. anyaszentegyházé.

Mi ilyennek Dicsőfi József egyházközségi főjegyzőnkét ismerjük, ki lelkipásztori hivatalát, a nagy és fényes debreceni egyházban 18 év óta úgy az igehirdetés, mint a lelki gondozás és közigazgatás terén, kitűnő szakképzettségével és szóbeli tehetséggel és lelkiismeretes gondossággal viseli; aki mióta őt egyházközségi főjegyzőnek megválasztottuk, tehát az 1905-ik év óta, nemcsak főjegyzői kötelességeit teljesítette hűven, nagy tudással és bölcs előrelátással, hanem a püspöki hivatal teendőit is nagy szorgalommal

és pontossággal közmegelégedésre intézte, mindazon ügyekben, amelyekre az újabb egyházi törvény őt, mint főjegyzőt el is kötelezte; ki általában minden kötelességét alapos utánjárás mellett, elvűségének s meggyőződésének fentartásával az egyházak és iskolák, lelkészek és tanítók jogosult és igazságos érdekeinek hű támogatásával, jogainknak gondos és megalkuvást nem ismerő védelmével terjesztette.

Mindezek alapján az ő püspökké leendő megválasztását atyafiságos szeretettel és tisztelettel kérjük és ajánljuk.

Ily célból ereztettük ki ezen felhívást Debrecenben, az 1908-ik év július hónapjának 7-ik napján tartott értekezletünkben, azon reménységgel, hogy kiáltó szónok meghallgatásra talál.

Dombi Lajos, Marjay Péter, Györy Lajos, Berey József, Biki Károly esperesek; Gancsy Albert, Luby Géza egyházmegyei gondnokok; Simonffy Imre debreceni főgondnok és főiskolai gondnok; Balogh Ferenc, Kiss Albert, Könyves Tóth Kálmán, Garzó Gyula, Thaly Kálmán dr., Mezőssy Béla dr. egyházközségi tanácsbírák; Kallós Tivadar, Nagymátó Albert, Végh Sándor dr., Bószörményi Lajos, Uray Géza, Kiss Bertalan egyházmegyei képviselők; Bakosy Gergely, Dóczy Gedeon tanárkari képviselők; Farkas Imre mezővárosi tanító és képviselő; Kovács József polgármester, Vecsey Imre főjegyző. Márton Imre, Kocsár Gábor dr., Varga Lajos dr., Juhász Ignác, Ujfaluassy József dr., Csobán József presbyterek, a debreceni egyház képviselői.

Aki az Odolt következetesen mindennap használja, az a tudomány mai állása szerint a képzelhető legjobb fog- és szájápolást gyakorolja.

Hirek.

Elmetszette a torkát.

Aki mindenáron meg akar halni.

(Saját tudósítónktól.) Rémes öngyilkossági kísérletet követett el tegnap egy önmagával is meghasonlott idegzetű ember.

Boczán Ferenecnek a Hatvan-utca 2-ik szám alatt van fodrászüzlete. Boczán Ferenc pár évvel ezelőtt súlyos idegbajba esett, melyből nem tudott kigyógyulni. Tegnap délelőtt izgatottan viselkedett, alkalmazottai-val perlekedett, de persze az idegeskedéseinek nem tulajdonítottak semmi jelentőségét.

Ugy háromnegyed tizenkét óra tájban történt, alighanem pillanatnyi elmezavarásban magához vett egy ollót, beretvát, tyukszemvágót, az üzletében leült egy tükör elé, torkán az ollóval kivágta az ereket, aztán a tyukszemvágó késsel megfogta azokat és egy éles beretvával nyakát, gégéjét teljesen keresztülmetszette, úgy, hogy csaknem leestett a feje a törzséről.

Az üzletben Moskovics Lajos és Kulcsár Imre nevű segédjei ott tartózkodtak, de nem vettek észre semmit. A rémtett pillanatában lépett be azonban Krámer Józsefné, ki rendőrről kiáltozott és aztán az éles bo-

rottvával dühöngő embert bevitték a közkórházba.

Ott azonnal ápolás alá vették, de nem ért semmit, mert Boczán Ferenc folyton felszaggatta kötelekeit, míg végre le nem kötötték.

Állapota életveszélyes. Aligha éri meg a reggelt. Tettének okát nem tudják.

Közvetlen telefon Derecske és Debrecen között. Derecske község és a derecskei járás főszolgabírói hivatala azzal a kéréssel fordult Bihar vármegyéhez, hogy eszközöljék ki a debreceni postaigazgatóságnál, hogy Derecske község közvetlen telefon összeköttetést nyerjen Debrecennel, mert a község sok tekintetben a vele szomszédos városra van utalva s közigazgatási és közbiztonsági szempontból kívánatos, hogy közvetlen összeköttetése legyen. — A debreceni postaigazgatóság most terjesztette fel véleményét s e szerint Derecske legközelebb közvetlen telefon összeköttetést kap Debrecennel.

A növényeknek. egyik legfontosabb tápanyaga a Káli, amelynek hiánya teljes termések elérését lehetetlenné teszi. Különösen sok kálira van szükségük a kapásnövényeknek, hereféléknek és réteknek, úgy az árpának és szőlőnek. Különösen szegények káliban a homok és tőzeg talajok és feltétlenül szükséges azoknak a káli pótlásáról gondoskodni, miután azoknál a foszphorsav és nitrogénnel való trágyázás semmi közelműnyek közt sem biztosíthatja a lehetőleg legnagyobb termés elérését. A mi viszonyaink között leginkább a 40 százalékos káli bir jelentőséggel, miután abban a tiszta kálit, vagyis a kiló százalékát a kisebb szállítási költség miatt legolcsóbban vásárolhatjuk. A káli trágyák alkalmazásáról a Káli szindikátus mezőgazdasági tájékoztató irodája Budapest, IX., Ullői-ut 25 sz. (Köztelek) díjtalanul és kötelezettség nélkül nyújt felvilágosítást és érdeklődőknek az erre vonatkozó szakmunkákat díjtalanul rendelkezésükre bocsátja.

Iparosok figyelmébe. Ujból értesítettnek az iparosok, hogy az ipartestületnél alkalmazott irnok, a segédek és tanoncokról a betegsegélyző pénztárhoz benyújtandó be- és kijelentő lapokat mindazoknak, kik ezen lapokat kitölteni nem tudják, a hozzá forduló részére, a segédek munkakönyve, a tanoncok szerződése és egyéb személyes adataik közlése alapján kifogja töltetni. Ipartestület.

Szerencsétlenség az országuton. Borzalmas szerencsétlenség történt ma délelőtt a Debrecen és Hajduböszörmény közötti országuton. Sárkány Péterné józsi lakos szekere az országuton összeütközött Jónás István szekerevel. Az összeütközés oly erős volt, hogy Sárkány Péterné a kocsiból kiesett és félholtan került el az országút porában. Azonkívül a lovak fejét összerugdosták, úgy, hogy agyrázkódást szenvedett. A súlyosan sérült asszonyt beszállították a debreceni közkórházba. Az asszony állapota nagyon válságos.

Agyonyomta a hordó. A tegnap Debrecenben a szerencsétlenségek napja volt. De különösen rosszul ütött ki Dorogi János 24 éves kocsis legényre, ki gazdája házában tegnap hordókat szállított le a pincébe. Az egyik hordó egy vigyázatlan pillanatban a fejére zuhant és lapossá nyomta a koponyáját. A közkórházban ápolják. — Életben maradásához nincs remény.

Vasárnap este a Lókody-féle vendéglőből egy értékes osomogomat ismeretlen tettes elvitte. Miután Tóth Sándor detektív ügyességének köszönhetően azt, hogy megkerült, ezután fejezem ki érte köszönetemet, Csösz Sándor.

Öngyilkosság borottvával. Ugy látszik, ennek az öngyilkossági módnak a divatját éljük. Lapunk más helyén emlékeztünk meg egy olyan esetről, melyben az életunt borottvával elmetszette a nyakát s most hasonló dolog történt Bagamérban. Papp Lajosné ottani lakosné egy rossz borottvával öngyilkossági szándékból elnyiszálta a nyakát. A penge nem fogott és ekkor az életunt kiszólt a másik szobában tartózkodó

testvéréhez: Adj egy éles kést, mert ezzel nem boldogulok. Természetesen kívánságát nem teljesítették, hanem beszállították a kórházba, hol ápolás alá vették.

— **Fürdőző közönség figyelmébe.** Női kalapokhoz 1, 2, 3, 4, 5 darab számára alkalmas szép kivitelű és tartós dobozok kaphatók Dávidházy Kálmán és Társa dobozgyárában. Fűvészkert-u. 9.

— **Posta-dobozok és női ruha** szállítására alkalmas mindenféle doboz kapható Dávidházy Kálmán és Társa dobozgyárában. Ugyanezek árusítatnak gyári áron Schwarzé nővérek dohánytözdéjében, Piac-utca 14. szám.

Pénz, szivar és cigaretta tárcák, női kézi táskák, kézi bőröndök, utazási kellékek és pipere cikkek a legolcsóbban beszerezhetők Mentze Henrik újdonságok áruházában Kossuth-utca 4. sz. a.

Távirat és telefon.

Megszűnt a gázgyári sztrájk.

Budapest, július 7. A gázgyári sztrájk ügyében ma délután konferencia volt Boda Dezső főkapitányánál, melyen Wekerle Sándor miniszterelnök és Günther Antal igazságügy-miniszter vettek részt. Délután 4 órakor közölte a munkásokkal Jancsó titkár, hogy a sztrájk megszűnt. A munkások erre tömegesen jelentkeztek felvételre, de az igazgatóságok kijelentették, hogy a rombolókat nem alkalmazza vissza s máskülönben is csak 600 embert szerződtek újra.

Eihunyt várnagy.

Máramarossziget, július 7. Ujfaluusi Géza megyei várnagy ma délután tifuszban elhunyt. — A megyeházán több ember fekszik betegen, tifuszban.

A berlini pör.

Berlin, július 7. Eulenburg herceget tegnap éjjel jobb félfoldali szélhűtés érte. — Ezért a tárgyalást folytatni nem lehetett.

Megőrült katona.

Szatmár, július 7. Erdős János közkatona hirtelen megőrült. Fegyvert ragadott s eszeveszett módon lövöldözni kezdett. — Lefogták s a kórházba vitték, mielőtt kárt tehetett volna valakiben.

Bankegyesület

részvénytársaság

Debreczen, Piac-utca 72. szám alatt. Foglakozik a banküzlet összes ágazataival.

Leszámitol váltókat, utalványokat, nyílt tételeket stb.

Törlesztéses vagy kamatozó kölcsönt nyújt bekebelezés mellett földbirtokokra és házakra.

Előlegét ad értékpapírokra, árukra stb.

Átvész tőzsdei megbízásokat.

Elfogad betéteket könyvecskékre, folyó (ch-k) számlára, pénztárjegyekre es

Vállalkozik minden egyéb bankügylet kötésére.

Az igazgatóság.

Csarnok.

Bosnyákország sarkánya.

A „Debreczen” eredeti regénye.

Írta: Tomić Eugén.

49

— Akik velem egy akaraton vannak, azoknak mellettem kell lenniök, különben hogy törjünk az ellenségre, — szolt Husszein. — Am de föl kell hívni a nemzetet, hadd álljon harca készen, ha felhangzik a csatakiáltás. Ez irást egész Boszniában föl kell olvasnunk s minden bég, minden kapitány, aki nem oszmánli, írja alá ezt az irást.

Igy is történt. Husszein csatíjva (irnok) több példányban leírta ezt a proklamációt, melyeket Husszein kalauzai (hajdu) szerte vitték az ország minden részébe, egyik elvtárs bótól a másikig, egyik kapitánytól a másiknak, hogy mindegyik aláírásával adta tovább a riadót.

Egész Bosznia forrongani és lázadni kezdett már. Mindenfelé értekezetet tartottak. Mindenütt Husszeint emlegették.

— Most már van vezérünk, — mondták a mohamedánok egymás között, — azzal elmehetünk Stambulba, keresni az igazi császárt.

Morali pasa, a vezir, több ízben jelentette Konstantinápolyba, hogy a bosnyákok mozgolódnak. Am a diván oly gyenge volt, hogy még csak nem is ígérhetett neki segítséget. Hanem megüzente a vezirnek, hogy lesz, ami lesz: meg ne mozduljon a zvoniki várból.

Egy nap Husszein bég és Vidaics Ali pasa lóra ültek és pár főnyi kísérettel odahagyták Gradácsot, de senki sem tudta merre mennek.

Maga Ali sem tudta, hogy hova repül a bosnyák sarkány. Délre fordulván, Maglajnak tartottak, majd Zsepeseének, Nranduknak és Zenicának. Bármerre jártak, mindenek szívesen üdvözölték őket és áldották nevüket.

— Szerencsés utat, mi bosnyák sarkányunk, — mondták utánuk azok, akik olvasták a fölhívást az oszmanlik ellen, vagy hallottak róla. — A viszontlátásra tavaszig, ha Isten úgy adja!

Utasaik elhagyván Buzovaesát, irányt változtattak, majd hegyre föl, majd völgynek menve. Vadregényes tájon vezetett utjuk. Erdők mélyén sebes patakok zugtak, sasfészek koronázták a meztelen bérceket. Sólymok és ölyvek keringéltek a léghen, prédát keresve a nyájak közül. Az énekes madarak mintha kivesztek volna a ragadozó szárnyasok között, sehol sem hallatszott egy madárhang sem.

Emberi lény nem mutatkozott itt. Nagy néha távolról hatott csupán e vadonba a pásztortülök bugása.

— Lásd, testvér az az Oglavak zárda, ahol a szent szüzek élnek, az Isten szolgál. Több éve már, hogy édesanyám egy nehéz betegségéből fölépül, akkor jártam itt apámmal, ki fogadalmat rótt le. Most én is buszura jöttem ide, hogy Allah áldja meg fegyverünket és adjon szerencsét a háboruban.

A monostor egyik oldalán látni lehetett a turbet (sirkertet), a hova a klastrom több főnöke volt eltemetve. Ezen sirkövek egyikén ült a monostor jelenlegi feje, olvasóját csuszatva az ujjai között. Észrevevén az előkelő utasokat, amint a hegynek mentek, eléjük sietett és hogy közelükbe ért, mélyen meghajolt. A kolostorfő, mint a többi oglavaki szerzetes, fején magas fehér sipkát viselt és hosszú kabátot. Ha a klastromot elhagyják, a nép közé mennek e szerzetesek és kezükben rendszeren anizdrákot tartanak, vagyis alabárdot.

Husszein kapitány és Ali pasa leszálltak lovukról és üdvözölték a kolostorfőt. Amint ez meghallotta, hogy a bosnyák sarkány és fogadott testvére állanak előtte, igen megörvendett, mert az oglavaki szerzetesek elkésereedett ellenzői voltak a szultán újításainak és az idegen szokásnak, abban a hiszemben, hogy ez árt a próféta tiszta valóságának.

(Folyt. köv.)

GIZELLA-TELEP FÜRDŐ
MODERN VIZGYÓGYINTÉZET

VIZTÓRTEKEZÉS, SZÉNNAVAS, VILLANTOS, FORRÓLEZ, NÓR, SÓR, PENTÓ, ÉS NAPFÜRDŐ, VILLANTOZÁS, MASSAGE, HIZLALÓ ÉS SOVÁNYÍTÓ KÜRÁK, RÉMEK FEKVÉS, PENSIO (FÜRDŐHASZNÁLAT) NETI 60 KORONÁTÓL FELJEBB, HAGYAROSRÓL KÜLÖN HAJÓ NÉGY.

Eladó ház.

A Hagymás Ella tulajdonát képező Nyirábrányban levő ház mely **regále joggal, korosma, vendéglő, fűszerüzlettel és mészárszékkal bir ELADÓ.** Az üzletek évente, kimutatható 1500 forint jövedelmet hoznak. A házhoz 10 szobás lakás, tartozékaival, 1000 □ öl kert és istállók vannak. Az egész 4000 frt örök áron eladó. Értekezhetni

Hagymás Ella

cimmal Nyirábrány.

Boroshordókat,

a pincészet felosztása miatt elad: **Gruber Richard** u.óda cég, Budafok, Sörház-utca 16. és p.:

200 darab 3 1/2 — 5 hektoliterig, 400 db 6 1/2 — 7 1/2, 250 db 8 1/2 — 20, 30 darab 30 — 35 ht-ig, 50 db 60 — 100 htig, 5 101 — 145 hektoliterig. Az árak választás szerint.

Az

Ott Károly utóda

cég áruháza

Kossuth-utca (városháza alatt)

feloszlik.

Ruhaszövetek, delinek, szerbvásznak, Napernyők, Csipkék, Női gallérok és Övek, férfi ingek és nyakendők és Kézimunka hozzávalók

nagy árleszállítással

lesznek elárusítva.

Sanatogén.

Az összes művelt államokban több mint 5000 orvostanár és orvos ajánlja, mint a legkiválóbb erősítő és felfrisítő szert

Erősíti a testet, edzi az idegeket.

Kapható gyógyszerárakban és droguériákban. Képes ismertető füzetet ingyen és bérmentve küld Bauer és Tsa, Berlin SW. 48. 1265

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja: 10 szög 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel szedett szó 6 fillér.

Levélbéli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg bektűdöttik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Levelezés.

Fess barna, fiatal ember szórakozás céljából megismerkedni kíván 18-20 éves kövér barna leánnyal, kivel néhány kellemes órát eltölthetne. Házasság nincs kizárva. Levelek „Komoly” címre e lap kiadóhivatalába kéretnek.

Egy olyan özvegy asszonykát keresek, ki egy csinos, fiatal ember diszkrét barátságát óhajtja. Leveleket kérek „Páris éjjele” jellegre a kiadóba.

Modern hölgyek vagy özvegyek, kik unatkoznak és óhajtának egy fess uri ember diszkrét barátságát irjanak „Hajnalhasadás” jellegre a kiadóba.

Özvegy vagy unatkozó hölgyek ismeretségét keresem „Hü lovag” leveleket e lap kiadóhivatalába.

Ki unatkozik? Hölgyeim forduljanak bizalommal „Barna legény” címen e lap kiadóhivatalába.

Ajánlat.

Kiadó lakások. Egyik: 2 szoba, előszoba két bejárattal, azonnalra. A másik: 1 szoba, konyha augusztus 1-re. Mindkét lakás tartozékokkal teljesen ellátva. Értekezhetni József kir. hereg-u. 47.

Hegedű órákat adok koronájával cím a kiadóba.

Darabos-utca 29. sz. alatt 3 szobás lakás augusztus 1-re kiadó, ugyanott 3 szoba butor és konyhaberendezés azonnal eladó.

Kézimunkákat a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelben készítek. Címem a kiadóban.

Boros hordók, használt, eladók Péterfia-utca 76. sz.

Vizsgázott gépész azonnali belépésre állandó alkalmazást nyerhet. Trágyagyár Sas-utca 3. sz.

Korékpár, mely alig használt olesón eladó. Finom „Styria”-gép, szabadon futóval, szép nagy kormányval. A gép megtekinthető délután 12-től fél 2-ig és este 6-tól 8-ig. Vendég-utca 17. szám alatt.

Eladó kétszer lefejtett sestakerti fajbor Egymalom-utca 4. szám.

Eladó ház Csapó-utcán nagy telekkel. Értekezhetni felőle dr. Márton Kálmán ügyvédi irodájában Piac-utca 42.

Hatvan-utcai kert II. járás 5. szám alatt eladó egy új épület teljes felszereléssel értekezni lehet a kiadóba.

Koffer-gyáramat áthelyeztem Hatvan-u. 5. alá (Bignió ház, nagytemplom mellett). Kézi és láda kofferek egyenként is kaphatók. Javítások elfogadottnak. Markbreit bőrdőzs.

Intelligens fess özvegy uri nő sürgősen keres társat néhány száz forinttal jó üzlethez. Levelek „Társ” jellegre főpostarestante kéretnek.

Eladó szőlő. A nagy Boesky-kertben 2 parcella remek fekvésű jó termő szőlőföld kedvező fizetési feltételekkel eladó. Értekezhetni Nap-utca 15.

Kiadó urilakás 4 szoba, előszoba stb. augusztus 1-től Darabos-u. 9.

Világos pince kiadó a Darabos-utca 5. sz. Értekezhetni ugyanott az emeleten.

Eladó 2 hegedű kitünően kijátszva mesutánzat ár 8 frt és 15 frt, cím a kiadóban.

Elegáns megjelenésű fiatal ember könyvelői vagy hivatali állást keres; szíves megkeresést továbbít a kiadóhivatal „fiatal ember” jellegre.

Balatonhoz, vasúthoz közel, parkirozott udvarban, szép kilátással két butorozott szoba mellékhelyiségekkel kiadó. Még egy külön butorozott szoba keresztény családok részére. Bővebbet Puky akadémiai tanárnál Keszthelyen.

Remek ház óriási telekkel Kossuth-utcán eladó. Vételár fele olesó törlesztéses kölesön, másik fele tisztán jövedelmez 7 százalékot. Cím kiadóban.

Angorra macska, igen szép, fajtisza (nőstény) jutányosan eladó. Hoek, Arany János-u. 8.

Jó megjelenésű kereskedő segéd, 24 éves, ki teljesen jártas a könyvelésben is, állást keres, szíves megkeresést levél által kér a kiadóba „kereskedő segéd” jellegre.

Figyelem!

Figyelem!

Villamos villagítást, oróátvitelt, telefonok, villámhárítók, villamoscsengők berendezését, javítását, évi jókarban tartását úgy helyben, mint vidéken a legjutányosabban eszközöl

FÖLDVÁRI L.

debreceni első elektrotechnikai gyár villamos szerelési vállalat KOSSUTH-UTCA 1. szám. (Az udvarban). Villamos felszerelési cikkek, műszerek, kerékpárok és alkatrészei legolcsóbb bevásárlási forrása. — Képes árjegyzék ingyen. Telefon: 168. szám. Nálam megrendelt villamos villagítás és oróátvitelnél, csatlakozó vezetékét is rendezek be.

Kereslet.

Bluz és pongyola varrónők és tanuló azonnal felvétetik Weinmann Dezső és Társa. Kistemplom Bazár.

Varróleányok női ruha varrónőhöz felvétetnek Zugó-u. 6. Fenyőné.

Fémesztergályos tanuló tisztességes fiú felvétetik Füvessy Lajosnál, Simonffy-u. 15. szám a.

Ifj. Gyürky Sándor papirkereskedésébe egy jó családból való fiú tanulóul felvétetik.

Dagasztó asszonyok felvétetnek Hatvan-utca 28. sz. a.

Lakás kerestetik augusztus 1-re 3 szobás, a főutcaútól nem messze. Ajánlatok e lap kiadóhivatalába kéretnek.

Butorozott szobát keresek lehetőleg teljes ellátással, címek kéretnek a kiadóba.

Goldberger A. V.

hirdetési iroda

BUDAPEST, IV., „Róser Bazár”-t. (Károly-körút 22.)
helyeztetett át.

Nyomatott Debreczen sz. kir. város könyvnyomó-vállalatánál.

Uj hatásos gyógykezelés. Hirneves orvosok bizonyítványai. Artalmatlan, gyógyszer nélkül.

Minden idegbetegnek

a legmelegebben ajánlható a 22-ik kiadásban megjelent Weizmann Roman röpirata: **idegbajokról és a szélhűdéstől, óvatosság és segítés.** Díjtalanul kapható Grósz Nagy Ferenc „Arany egy-szarvu” gyógyszerárában.

Villamos-világítási és oróátviteli berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelennel

a Ganz-féle Villamossági R. T. debreceni építésvezetősége

(Piac-utca 72. sz.) által készíttetnek.

Szaksterü felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek **díjtalanul** szolgál.

Világítótostok, csillárok és szerelvények **disz választéka.**
Telefon szám: 568. 1063

VÁSZON ÁRU

fehérneműek, valamint sifonok és paplanlepedő-vásznak, virágos és csikos osinavatok, damaszt étkező- és aszúr kávésterítékek, damaszt- és frottir törölközők, törölközők és nankingok, valamint kész női fehérneműek és paplanok a

legolcsóbb szabott árban.

Női ruha divatvásznakból mintákat kívánatra készséggel küldünk.

MOSU ÁRUK

női rukákra, budai kétfestő voálok, cosmanosi savannak, judisch foulárd, Batist, Atlas, Satin. 120 cm. széles sima szines francia batistok, angol zefrek, szeb vásznak

legolcsóbb szabott árban.

Kész női ruhák és bluzok.

himzett batistban, vászonban, pongés selyemben

KÉSZFEHÉRNEMŰEK

vászon, sifon és batist női ingek, nadrágok, háló köntösök és alsó szoknyák, sima és himzett kész ágyhuzatok, selyem, lüster és cloth alsó szoknyák, karton, kasmir és selyem paplanok, matrások

legolcsóbb szabott árban.

Férfi ingek, lábravalók' hálóingek, gallérok, kézelők, nyakkendők és divatzebkendők

Szabó Lajos Fiai

divat-, vászon- és szőnyegáruháza

DEBRECZEN,

Rózsa-utca 1. szám alatt.

Alapított 1842. évben.